

Reglemente

Gullspångs kommun Styr- och ledningsmodell

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum och paragraf: 2024-06-19 § 65

Dokumentansvarig: Kommundirektör

Gäller från: 2024-06-01

Diarienummer: 2023-00045

**GULLSPÅNGS
KOMMUN**

Innehåll

Inledning.....	3
Övergripande styrning – ansvarsfördelning	3
Kommunfullmäktige	3
Kommunstyrelsen.....	3
Nämnder	3
Mål- och resultatstyrning	4
Nivåer i styrning.....	4
Vision	4
Värdegrund med värdeord.....	5
Strategi för prioriterade områden för mandatperioden.....	5
Verksamhetsplaner	6
Uppföljning och årsredovisning	6
Ansvar och roller.....	7
Förtroendevalda.....	7
Tjänstepersoner	7
Kommundirektörens ledningsgrupp	7
Ledarskap	8
Medarbetare.....	8
Ekonomistyrning	9
God ekonomisk hushållning.....	9
Finansiella mål	9
Intern kontroll.....	9
Mål och resursfördelningsprocess	9
Kommunfullmäktiges nettobudget	10
Uppföljning och kontroll.....	10
Enhetschef/budgetansvariga.....	10
Verksamhetschef	10
Nämnderna	10
Ekonomistyrningsregler	11
Investeringsprocessen.....	11
Investeringsregler	11
Resultatöverföringsregler mellan åren	11
Ombudgetering.....	11
Ekonomiprocess illustration.....	12

Inledning

Kommunens uppdrag är att vara till för kommuninvånarna och tillgodose deras behov. För att på bästa sätt fullfölja det uppdraget och sätta kommuninvånaren i centrum behövs ett enhetligt synsätt och en gemensam arbetsmodell. Därför har vi en styr- och ledningsmodell för Gullspångs kommun.

Styr- och ledningsmodellen beskriver hur organisationen leds och styrs, det vill säga hur det går till att besluta vad som ska utföras. Modellen säkerställer att de politiska ambitionerna genomförs i verksamheten, att skattepengarna hanteras på bästa tänkbara sätt och att visionen och målen uppnås. Den ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från visionen till det dagliga arbetet i verksamheterna. Styr- och ledningsmodellen är kommunens övergripande kvalitetsledningssystem.

Övergripande styrning – ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor så som beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi. I kommunfullmäktiges tas till exempel beslut om budget, skattesats, och avgifter för kommunal service. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas.

Kommunstyrelsen

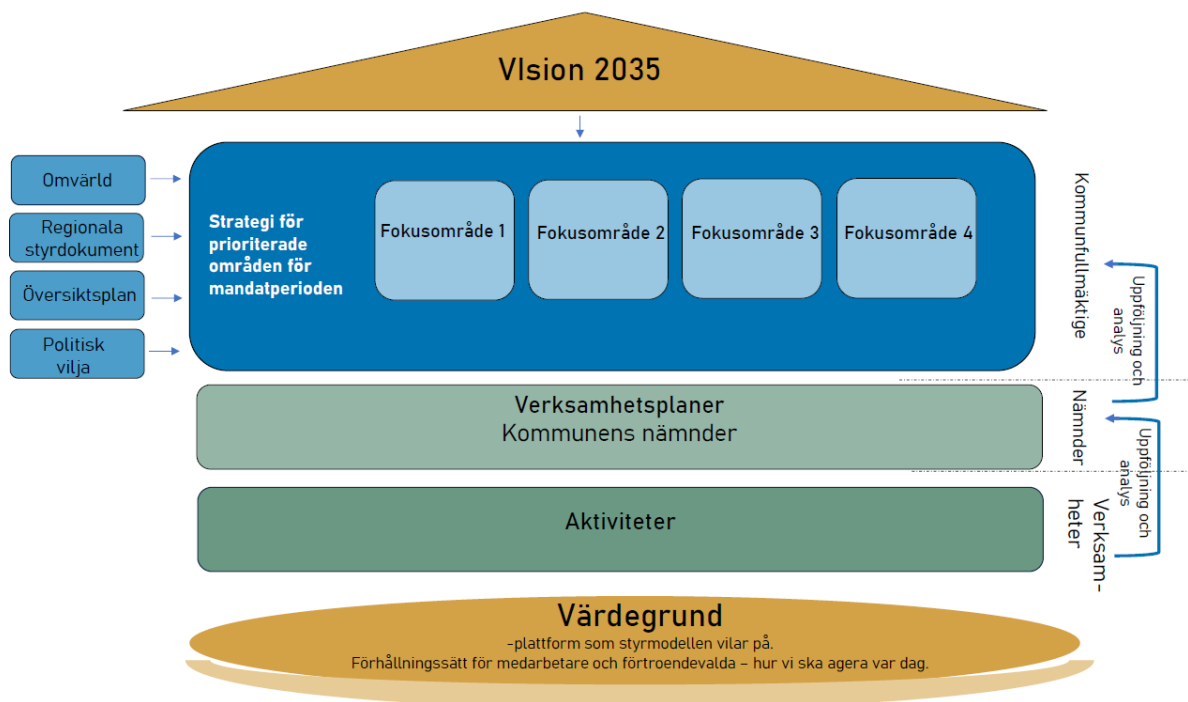
Kommunstyrelsen leder och samordnar Gullspångs kommuns kommunala verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden till fullmäktige och ansvarar för en helhetsbedömning, där behov och ambitionsnivå vägs samman mot de ekonomiska ramarna.

Nämnder

Gullspångs kommun har egna nämnder som ansvarar för den löpande verksamheten inom specifika arbetsområden. Gullspångs kommun samverkar också och har gemensamma nämnder med andra kommuner.

Mål- och resultatstyrning

Gullspångs kommun arbetar med *Mål- och resultatstyrning* som styrmodell. Förenklat handlar mål- och resultatstyrning om att med utgångspunkt från kommunfullmäktiges beslutade vision och strategi för mandatperioden, mäta och utvärdera om målen är uppnådda. Mål- och resultatstyrning strukturerar upp sättet att arbeta och säkerställer att det politiska uppdraget utförs.

Nivåer i styrning

Vision

Visionen är vår gemensamma ledstjärna mot framtiden för alla boende, medarbetare, politiker, företag och föreningar. Visionen ska hålla över tid, oavsett politisk majoritet. Visionen är paraplyet i styrmodellen som den övergripande strategin i Gullspångs kommun.

År 2024 antog kommunfullmäktige Vision 2035 för Gullspångs kommun.

Gullspångs kommun 2035 – Trygg och levande med driv och mod att utvecklas

Året är 2035. Gullspångs kommun är en handlingskraftig och modig kommun med 6000 stolta invånare. Här känner vi oss hemma i en trygg livsmiljö som skapar framtidstro. Med närheten till vatten och natur, och med en stark gemenskap, fortsätter vi forma en hållbar och levande plats för nuvarande och framtida generationer. Näringsliv och engagemang ger tillväxt och kraft till en levande bygd. Gullspång år 2035 är en trygg och levande kommun som har driv och mod att utvecklas. Gemensamt sätter vi guldkant på tillvaron.

Värdegrund med värdeord

Gullspångs kommuns styrmodell vilar på en värdegrund som är en plattform för hela styrmodellen. Värdegrunden förklarar vad vi står för och hur vi bör agera i det dagliga arbetet. Den genomsyrar kommunens verksamhet och gäller både för förtroendevalda och medarbetare.

Till värdegrunden kopplas värdeord. Värdegrunden och betydelsen av värdeorden gäller för hela Gullspångs kommuns organisation.

På varje arbetsplats ska värdegrunden brytas ner till vad den betyder och innebär utifrån den arbetsplatsens grunduppdrag och utmaningar. Värdegrund och värdeord ligger också till grund för lönekriterierna.

År 2024 antog kommunfullmäktige följande värdegrund och värdeord:

Gemensamt skapar vi guldkant för alla som bor, verkar och besöker Gullspångs kommun!

Gemenskap

Det betyder bland annat:

- Vi är medskapande och bygger gemensamt bilden av kommunen
- Vi ser samverkan och mångfald som en tillgång
- Vi tar vara på kompetens och gör varandra bättre

Glädje

Det betyder bland annat:

- Vi är stolta över vår arbetsplats och vår kommun
- Vi har modet att utvecklas och ligga i framkant
- Vi använder styrkan i att vara den lilla kommunen

Garantier

Det betyder bland annat:

- Vi får alla att känna sig välkomna, trygga och hemma
- Vi tar ansvar för det vi lovat
- Vi arbetar för att skapa det bästa för de vi är till för

Strategi för prioriterade områden för mandatperioden

I samband med ny mandatperiod formulerar de styrande partierna genom beslut i kommunfullmäktige en strategi för prioriterade områden för mandatperioden. Strategin utgår från partipolitiska överenskommelser och pekar ut den övergripande politiska ambitionen för mandatperioden. Den ska också väga in andra delar som är avgörande för prioriteringen, så som omvärlden, översiktsplan, regionala styrdokument och politisk vilja.

Fokusområden beslutas i strategin för mandatperioden. Fokusområdena är övergripande och gäller för en mandatperiod. Mandatperiodens fokusområden beskriver en övergripande målbild och ambition av vad kommunen ska uppnå.

Verksamhetsplaner

För att målen ska vara mätbara och jämförbara beslutar nämnderna om en årlig verksamhetsplan, som samtidigt tar sikte på hela mandatperioden. Verksamhetsplanen är mätbar, tidsatt och utgår från kommunfullmäktiges beslutade budget. Verksamhetsplanerna tar även hänsyn till lagar och regler, uppföljningar av verksamheten samt politiska styrdokument. Även om verksamhetsplaner beslutas av respektive nämnd ska de planeras och samverka med varandra. Vinsten är att verksamheterna kan samarbeta med varandra och göra gemensamt, inte arbeta i stuprör.

Till verksamhetsplanen kopplas aktiviteter.

Uppföljning och årsredovisning

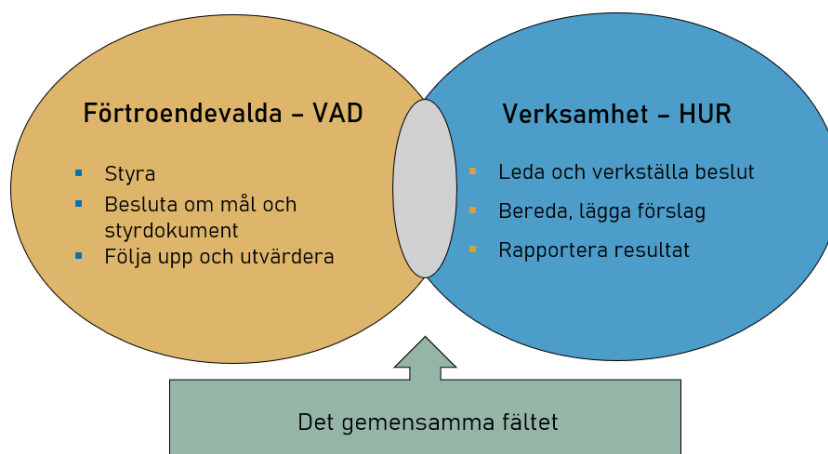
Med hjälp av utvärdering och uppföljning fastställs att visionen och den politiska strategin med fokusområden följs. Årliga uppföljningar med resultatsammanställning ställs i relation till de resurser som nyttjas.

Syftet med uppföljningen är att återkoppla till den politiska nivån ”hur det går” och om målen uppnås. Uppföljningen ska ge signaler som kan innebära förändringar av kommande verksamhetsplaner och budget.

Rapporteringen sker enligt fastställda mallar. Vilket förenklar och underlättar arbetet med delårsbokslut och årsredovisning. En tidsplan upprättas för uppgiftslämning.

Ansvar och roller

Förtroendevalda och tjänstepersoner har olika roller i styrningen. Det finns en politisk nivå och en verksamhetsnivå. De två nivåerna har olika frågor att arbeta med. Rollfördelningen kan inte exakt beskrivas utan måste formas i dialog mellan de personer som innehar rollerna.

Förtroendevalda

I kommunallagen regleras ytterst vad de förtroendevalda har att besluta om och samtidigt inte får delegera.

De förtroendevalda beslutar VAD som ska uppnås och NÄR i tiden detta ska vara genomfört. De förklarar också VARFÖR och gör prioriteringar i ett långsiktigt perspektiv. Det handlar om mål, inriktning, omfattning och kvalitet.

Att vara förtroendevald i en mål- och resultatstyrd organisation betyder att detaljnivån lämnas och fokus läggs på att driva de övergripande och strategiska frågorna i ett längre tidsperspektiv. Det blir mindre av "här- och nu"-frågor. Det operativa ansvaret och de processer som krävs för att lösa detaljfrågor lämnas till de verksamhetsansvariga och deras medarbetare.

Tjänstepersoner

Tjänstepersoner i verksamheten ansvarar för det operativa arbetet och verkställer beslut. Tjänstepersoner beslutar HUR uppdraget utförs och VEM/VILKA som gör det.

Tjänstepersonerna ansvarar för att visionen, fokusområden och verksamhetsplaner blir kända i hela organisationen.

Tjänstepersonerna ansvarar för att kommunens gemensamma värdegrund blir känd bland alla anställda och att den efterlevs.

Kommundirektörens ledningsgrupp

Kommundirektören har en ledningsgrupp som styr, leder och samordnar arbetet med att förverkliga kommunens vision, värdegrund och strategier. Ledningsgruppen är även ett stöd i det kontinuerliga utvecklings- och förändringsarbetet.

Ledningsgruppen utses av kommundirektören och består av tjänstepersoner i ledande ställning.

Ledarskap

Ledarskapet i Gullspångs kommun bygger på värdegrunden med värdeorden de tre G:na. Värdegrunden ska vara väl integrerad i kommunens verksamheter. Chefer och ledare på alla nivåer är viktiga bärare av värdegrunden och ansvariga för att värdegrunden är väl känd på arbetsplatsen. På varje arbetsplats ska värdegrunden brytas ner till vad den betyder och innebär utifrån den arbetsplatsens grunduppdrag och utmaningar. Värdegrunden och värdeorden ligger också till grund för lönekriterierna.

Att leda en mål- och resultatstyrd organisation ställer krav på att samla medarbetarna kring visionen, värdegrunden, verksamhetens plan och det gemensamma uppdraget. Det är verksamhetens närmaste ledare som i dialog med medarbetare på ett tydligt sätt ska bidra till att fullfölja uppdraget och skapa de förändringsprocesser som krävs för att nå målen.

Som ledare i Gullspångs kommun är den primära uppgiften att få andra att lyckas. Det genom goda relationer och att visa förtroende för medarbetare, som motiverar medarbetare till att vilja utvecklas inom organisationen. En ledare vågar fatta beslut, föreslå nya lösningar och står upp för verksamheten.

Ledarrollen bygger på att skapa ett förtroendefullt arbetsklimat. Delaktighet, insyn och öppenhet är några nycklar till framgång i ledarskapet. Det innebär att ingå i ett sammanhang och ge möjlighet att kunna påverka sammanhanget. Genom dialog i vardagen, medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar och i samverkansgrupper utvecklas verksamheten genom att ge medarbetare möjlighet till inflytande och ta ansvar för att bidra till utveckling av verksamheten.

Som ledare är man en god förebild för medarbetarna och en tydlig arbetsgivarrepresentant. Ledaren behöver också utveckla ett gott samarbete och samverka, både internt i organisationen och externt. En ledare i Gullspångs kommun tar ansvar för helheten, har ett engagerat ledarskap, är lojal med fattade beslut och har initiativkraft och förmåga att själv driva utveckling.

Medarbetare

Medarbetarskapet i Gullspångs kommun bygger på värdegrunden med värdeorden de tre G:na. Gullspångs kommun arbetar aktivt för ett hållbart medarbetarengagemang och en god arbetsmiljö där alla medarbetare är delaktiga, trivs och är stolta över sitt arbete.

Varje medarbetare har ett eget ansvar att vara aktiv, utföra och utveckla sina arbetsuppgifter mot att nå verksamhetens mål. Medarbetarnas engagemang, kunskap, flexibilitet och kreativitet är viktiga förutsättningar för en framgångsrik organisation. Varje medarbetare ser sin egen betydelse i det lilla som det stora och har förståelsen för helheten.

Till stöd för ett gott medarbetarskap finns en antagen policy för medarbetare som alla nyanställda ska ta del av.

Ekonomistyrning

God ekonomisk hushållning

En god ekonomistyrning på alla nivåer är en förutsättning för att bedriva en bra verksamhet. Långsiktig planering och en stabil ekonomi gör det möjligt att satsa offensivt, hantera nya förutsättningar och klara konjunkturväxlingar. På både kort och lång sikt är det av yttersta vikt att ha balans mellan intäkter och kostnader samt fokusera på driftkonsekvenser av investeringar och långsiktiga åtaganden.

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Vidare anges att det för verksamheterna ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Enligt kommunallagen finns det en möjlighet att under vissa villkor reservera delar av ett positivt resultat i en resultatreserv (RER). Reserven kan användas för att öka flexibiliteten i användningen av sparade medel. Den ska också kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall så länge det bidrar till god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

De finansiella målen mäter kommunens ekonomiska ställning på kort och lång sikt. Gullspångs kommun fattar beslut om finansiella mål som gäller för en mandatperiod. Beslut om finansiella mål fattas av kommunfullmäktige i samband med beslut om de prioriterade områdena för mandatperioden.

Intern kontroll

Intern kontroll är en viktig del i verksamhets- och ekonomistyrningen. Intern kontroll handlar om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt. Som förtroendevald har man yttersta ansvaret för verksamheten.

Enligt kommunallagen ska nämnder se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kommunfullmäktige har antagit en riktlinje för intern kontroll och överlämnar uppdrag och ansvar till kommunstyrelse och nämnder. Internkontrollplanerna inom respektive verksamhet ska årligen beslutas av respektive nämnd under december-januari månad.

Nämnderna ska därefter i februari månad återrapportera föregående års internkontrollplan. Internkontrollplanerna ska även överlämnas till revisorerna.

Mål och resursfördelningsprocess

Mål – och resursfördelningsprocessen har följande delmoment;

Budgetupptakten

Startar med en strategisk omvärldsanalys på kort och lång sikt för kommunen och presenteras i en omvärldsanalys. I samband med omvärldsanalysen upprättas ett förslag på investeringsplan för de kommande åren. Omvärldsanalysen och investeringsplanen är underlag för beredningen av drift- och investeringsbudget.

Budgetförutsättningar

Utgår från de demografiska och andra relevanta förändringar som skett sedan föregående budgetbeslut. Utifrån de fastställda politiska förutsättningarna arbetar kommundirektörens ledningsgrupp fram ett underlag till budgetramar som presenteras vid ett dialogmöte med budgetberedningen. Budgetberedningen bereder och lämnar ett budgetförslag med preliminära ramar till kommunstyrelsen.

Budgetbeslut

Kommunstyrelsen överlämnar ett budgetförslag i maj för beslut i kommunfullmäktige under juni månad. Vid valår antas budgeten av den nya kommunfullmäktige i november månad. Beslutet omfattar resultatbudget, balansbudget, driftbudget, investeringsbudget samt skattesats.

Detaljbudget/verksamhetsplaner

Arbete pågår under hösten. Verksamhetsplanen ska ange hur verksamheten ska bedrivas utifrån beslutad budget och mål. Det är verksamhetens uppdrag att ta fram hur verksamheten ska bedrivas för att uppnå målen. Detaljbudget/verksamhetsplaner ska behandlas av respektive nämnd senast december månad.

Kommunfullmäktiges nettobudget

Kommunfullmäktige fastställer en nettobudget till följande verksamheter:

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen
- Barn- utbildning och kulturnämnd
- Vård- och omsorgsnämnd
- Gemensamma nämnder

Uppföljning och kontroll

Enhetschef/budgetansvariga

Enhetschef/budgetansvariga ansvarar för att budgeten och verksamhetsplanen uppnås inom sitt budgetansvar. Vid avvikelse ska åtgärder vidtas omgående och rapporteras till verksamhetschef.

Verksamhetschef

Verksamhetschefer ansvarar för den löpande uppföljningen av budget och verksamhetsplan inom sina verksamheter. Vid avvikelse från mål och budget ska åtgärder vidtas omgående och rapport ske till nämnd.

Nämnderna

Nämnderna ansvarar för att kommunens finansiella mål och verksamhetsmål följs. Budgetuppföljning ska ske enligt följande tidplan: april, augusti (delårsbokslut) samt december (årsredovisning). Uppföljning sker under året i samband med delårsbokslut och årsredovisning. Budgetuppföljningarna ska redovisa resultat från både ekonomi och verksamhet.

Ekonomistyrningsregler

Investeringsprocessen

I budgetprocessen ska en långsiktig investeringsplan tas fram kopplad till vision och fokusområden. Planen ska uppdateras årligen.

Investeringsbudget är en del av investeringsprocessen och sker parallellt med arbetet med driftbudget. Alla driftkostnadsökningar föranledda av investeringar ska redovisas i driftbudgeten.

Kommunfullmäktige fastställer investeringsbudgeten. Som underlag för detta beslut finns en redogörelse inklusive belopp för de investeringsprojekt som nämnden eller styrelsen planerar. För att förbättra styrningen och uppföljningen av investeringsprojekten ska det finnas en investeringskalkyl för varje enskilt projekt samt en uppföljning per projekt. Uppföljningen ska ske vid ordinarie uppföljningstillfälle det vill säga för följande månader: april, augusti (delårsbokslut) och december (årsredovisning).

Investeringsregler

Beloppsgräns för investering

Beloppsgränsen för investering är minst ett basbelopp eller en förväntad ekonomisk livslängd om minst tre år. När det gäller anskaffning av inventarier med naturligt samband, ska anskaffningskostnaden avse det samlade anskaffningsvärdet. Motsvarande ska gälla anskaffning som anses vara ett led i en större investering.

Avskrivningstid

Avskrivningstiderna har fastställts utifrån övergripande rekommendationer kring avskrivningar men också med en egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid. Kommuner ska förhålla sig till rekommendationer om komponentredovisning. Detta innebär att större och väsentliga investeringar delas upp i olika delkomponenter med varierande avskrivningstider beroende av deras olika nyttjandetider.

Resultatöverföringsregler mellan åren

Ombudgetering

Ombudgetering av pågående drift- och investeringsprojekt som inte hunnit förbrukats under året kan ske. Detta gäller endast projektmedel som är beslutade av kommunfullmäktige eller bidragsgivare. Beslut om ombudgetering ska ske i samband med att kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen

Tilläggsanslag

Kommunfullmäktige ska inte bevilja tilläggsanslag för drift under pågående budgetår.

Ekonomiprocess illustration

